

Školní preventivní program – školní rok 2021/2022

Ředitel školy: Mgr. Martin Lána
Školní metodik prevence: Mgr. Bc. Tereza Skalická
Výchovný poradce: Mgr. Kamila Kratochvílová

Název programu: **Komunikujeme spolu**

1. Úvod

Školní preventivní program (dále jen ŠPP) je určen pro žáky, pedagogické pracovníky školy a zákonné zástupce žáků.

Prevence rizikového chování u dětí a mládeže představuje aktivity ve všech oblastech prevence:

- drogových závislostí, alkoholismu a kouření
- kriminality a delikvence
- kyberšikany (chování na sociálních sítích)
- patologického hráčství
- záškoláctví, školní neúspěšnost
- šikanování, vandalismu a jiné formy násilného chování
- xenofobie, rasismus, intolerance a antisemitismus
- sexuální výchovy

ŠPP vychází z těchto materiálů:

- Školní preventivní strategie 2019–2022 (od 1.6. 2019)
- Minimální preventivní program (nyní školní) školy pro školní rok 2019/2020
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č. j.: 10194/2002-14 k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví.
- Metodický pokyn MŠMT ČR Č. j.: 20 006/2007-51 k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních.

2. Popis současného stavu – ZŠ Děčín IV

Charakteristika školy

- ZŠ navštěvuje stabilně 530 žáků z Děčína a přilehlých obcí, škola je spádovou školou.
- Pod ZŠ spadá MŠ při ZŠ a MŠ Máchovo nám. a MŠ Vilsnice.
- Počet pedagogických pracovníků školy je 36, plus 17 asistentů, plus 4 vychovatelé.
- ŠPP (školní poradenské pracoviště) tvoří metodička prevence, výchovná poradkyně, kariérní poradkyně, dvě speciální pedagožky, školní psycholožka a koordinátor inkluze.
- Na škole působí rovněž asistentka mimoškolní aktivity a terénní pracovnice (doprovod na šetření ve ŠPZ, doručování písemností, apod.) pro žáky ze sociokulturně znevýhodněného prostředí, která pomáhá při komunikaci s rodinami a podílí se na organizaci činností Školního klubu.
- Školu navštěvují žáci se speciálními vzdělávacími potřebami ve 2.–4. stupni podpůrných opatření (specifické poruchy učení a chování, lehké mentální postižení, logopedické vady, sluchové a zrakové vady, odlišné životní a kulturní podmínky, nadání).
- Počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami osciluje kolem 150.

Volnočasové aktivity na škole

- Od října 2004 je na škole otevřen Školní klub s kapacitou 300 míst pod vedením p. Štěpánky Domecké. Klub je otevřen ve všední dny od 7:00 do 17:00 hod. Pro žáky připravuje volnočasové aktivity (výjezdové akce, trhy) a zájmové kroužky (keramický, sportovní, hudební).
- Školní družina s kapacitou 84 míst pracuje pod vedením p. Štěpánky Domecké. Družina je otevřena pro žáky zpravidla do 3. třídy a je otevřena ve všední dny od 6:00 do 17:00 hod. Připravuje rovněž výjezdy a zájmové kroužky (i pro „nedružinové“ žáky).
- Žáci se mohou stravovat ve školní jídelně v ul. Jungmannova v blízkosti školy.
- Škola pro své žáky pořádá během školního roku exkurze, výjezdy, návštěvy kin, muzeí, divadel, kulturní akce.

3. Stav školy z hlediska rizikového chování za poslední školní roky

Škola je umístěna v centru města, v blízkosti míst, kde se žáci mohou setkat s návykovými látkami (zvláště alkohol, tabák, THC) a osobami pod jejich vlivem. Problémovým místem je v tomto směru zejména okolí hlavního nádraží a také park bezprostředně sousedící se školou. Školu navštěvují žáci z rozdílných sociálních a kulturních poměrů, žáci z problémových prostředí, kteří mívají problémy s chováním a jednáním v různých životních situacích a s komunikací s dětmi z jiných kultur. Vzhledem k této situaci škola zvyšuje kompetence svých pedagogů zapojením do projektů a dalším vzděláváním.

Přednášky či besedy k návykovým látkám zaměřujeme hlavně na prevenci kouření, experimentování s alkoholem a marihuánou. U žáků se soustředíme rovněž na dovednost odmítnout tyto látky. Spolupracujeme v tomto směru zejména s preventisty z Policie ČR (p. Trypesová)

Z pohledu rizikových míst se jedná hlavně o méně střežené prostory školy (WC, šatny), ale i prostory přilehlé ke škole (park). V případě potřeby, zejména z důvodů hlášených problémů v parku, vždy aktuálně zintenzivníme spolupráci s Městskou policií (dohled strážníka po konci vyučování).

Více pozornosti věnujeme také prevenci nebezpečného a nezákonného chování na sociálních sítích. Žáci jsou o bezpečném chování na internetu informováni učiteli v hodinách ICT, také využíváme přednášek Městské policie a preventivních programů spolku Kvalitní život. Zaměřujeme se na žáky především na 2. stupni.

Docházka jednotlivých žáků je pravidelně kontrolována. Výskyt neomluvené absence či „skrytého“ záškoláctví řeší výchovný poradce ve spolupráci s TU, event. OSPODem dle platných předpisů. K zápisu neomluvené absence slouží elektronická třídní kniha. Prevence skrytého záškoláctví je zároveň součástí strategie školy předcházení školní neúspěšnosti.

Třídní učitelé upozorňují na jednotlivé rizikové žáky (drobné delikty, opakované lhaní, hrubé chování). Vzhledem k charakteru chování některých těchto žáků dlouhodobě pravidelně spolupracujeme se SVP.

Nadále se věnujeme prevenci a řešení šikany. Učitelé absolvovali kurz na téma vztahů a konfliktů ve třídě. Třídní učitelé zahrnují pravidelně aktivity na podporu dobrého klimatu třídy do hodin tzv. Komunikativní výchovy.

4. Cíle prevence

- formování zdravého postoje žáků k návykovým látkám – rizika kouření, alkohol, marihuana, energetické nápoje aj.
- předcházet vzniku šikany, zamezit její rozvoj v počátečních stadiích
- posilovat toleranci žáků k odlišnosti (kulturní, „ekonomické“, zdravotní handicapy)
- posilovat kladné sociální klima tříd
- dodržování Programu proti šikanování
- pokračování v přednáškách/diskusích na téma bezpečného chování na internetu ve spolupráci s Městskou policií

5. Zdroje školy

Školní řád

- Prevence rizikového chování je součástí školního řádu, se kterým jsou seznámeni všichni žáci školy vždy v září daného školního roku.
- Školní řád je aktualizován, pokud se na škole objeví nové závažné formy sociopatologického chování nebo se vyskytnou ve velké míře.

Projekty a další vzdělávání pedagogických pracovníků

→ V souvislosti s prevencí a řešením sociálně patologických jevů se škola zapojuje do projektů a dále vzdělává své pedagogické pracovníky.

Škola je zapojena do projektů

- ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ II - „Rozvíjíme naši školu“
- ŠABLONY PRO MŠ A ZŠ III - „Posouváme naši školu“
- IKAP B II - Digitální gramotnost
- Tandem – česko-německá spolupráce mládeže
- Obědy pro děti
- Erasmus+ - „Jazyk - klíč ke všem dveřím“
- Riesa Efau Kultur Forum Dresden - spolupráce mládeže
- IKAP B - Podpora úspěšnosti ve vzdělávání v Ústeckém kraji
- MAP II - SO ORP Děčín

Vzdělávání pedagogů probíhá každoročně na výjezdním semináři, kde se zaměřujeme na témata jako je rozvoj osobnosti, komunikace, řešení konfliktů, práce se třídním kolektivem aj. Školní poradenské pracoviště se dále vzdělává dle své specializace .

Metodické, učební a další pomůcky na škole

Pedagogický sbor má k dispozici tyto zdroje informací o prevenci sociopatologických jevů:

- knihovna ve sborovně školy, která je dle potřeby doplňována
- propagační materiály v kabinetě metodika prevence
- videotéka
- odborný tisk (Prevence, Závislosti)
- nástěnka s kontakty na SVP, PČR, Linku důvěry aj.
- kontakty na další odborná pracoviště jsou k dispozici u metodika prevence

Metody preventivní práce se žáky

V rámci výuky a dle aktuálních problémů v daném třídním kolektivu budeme nadále využívat metod a nástrojů, které se osvědčily:

- výklad (informace)
- samostatná práce (plakáty, koláže..)
- párová nebo skupinová práce ve třídě
- besedy, diskuse
- tvorba pravidel třídy, stmelovací hry, hry na rozvoj sociálních dovedností (hlavně v hodinách Komunikativní výchovy)
- projektové dny, dílny
- Schránka důvěry
- konzultační hodiny a emailové schránky pracovníků školního poradenského pracoviště
- nástěnka Prevence

Výuka témat související s prevencí sociálně patologických jevů probíhá mezipředmětově. Se žáky pracujeme v rámci hodin Komunikativní výchovy (seznámení se školním řádem, pravidla třídy, podpora spolupráce....), k preventivním aktivitám využíváme i předmětů RVP (VOZ – zdraví, návykové látky, lidská práva aj., přírodopis – sexuální chování, aj.), výjezdů (poznání žáků, stmelení kolektivu...), jednorázových akcí v případě potřeby (intervence nebo přednáška školního poradenského pracoviště, dotazníková šetření, sociometrie).

Jednorázové akce, příležitostné aktivity

- školní Akademie
- zájmové kroužky
- Vánoční a Velikonoční trhy
- Mikulášská a Vánoční besídka, Masopust, Karneval
- Spaní ve škole
- Zpívání na schodech
- Den otevřených dveří
- olympiády
- sportovní turnaje
- exkurze
- návštěvy muzea, divadla, kina
- akce „Záchranáři“ - branný den
- projektové dny – Dílny, Den pro mou třídu
- Loučení s deváťáky
- školní výlety
- výjezdové akce (6. třídy / *Poznáš mě, poznám Tebe*, výjezd 9+1 *Společná cesta*, výjezdy Školního klubu a družiny, výjezdy jednotlivých ročníků)
- přednášky Městské policie a policie ČR

Formy spolupráce s rodiči

- dny otevřených dveří
- netradiční třídní schůzky s dětmi
- projektové dny
- vánoční besídky
- konzultace a emailové schránky školního poradenského pracoviště (metodik prevence, výchovný poradce, školní psycholog)
- nástěnka Prevence v budově školy Máchovo nám.
- Občanské sdružení
- školní výlety a výjezdy

6. Spolupráce s organizacemi mimo školu

- PPP – šetření, metodická, poradenská pomoc, IVP
- SPC – šetření, metodická, poradenská pomoc, IVP
- SVP – ambulantní práce se žáky, diagnostický pobyt, poradenská činnost
- OSPOD – poradenská činnost, záškoláctví, drobné delikty
- Policie ČR – trestní činnost
- Městská policie – přednášky, besedy, dozor v okolí školy
- dětské lékaři – záškoláctví
- DDM – spolupráce při vánočních trzích, dílničky
- Městská knihovna – čtenářské dílny
- ZOO Děčín – výukové programy
- Libverda SZŠ – zemědělské výstavy
- Městské divadlo, kino, muzeum

7. Propagace

www.machovka.cz / spolupráce s tiskem (Děčínský deník, Městský zpravodaj) / akce školy / Školní parlament stálá nástěnka v hlavní budově na Máchově nám.

8. Hodnocení efektivity programů

Samostatné primárně preventivní programy (adaptační pobyt 6. tříd a výjezd 9. a 1. ročníku) hodnotíme pomocí dotazníků spokojenosti zúčastněných žáků. Během roku budou uskutečněny ankety k problematice (kyber) šikany, drog a volby povolání.

Datum: 1. 9. 2021

Zpracovala: Mgr. Bc. Tereza Skalická
Ředitel školy: Mgr. Martin Lána